

РЕШЕНИЕ

№ 115

гр. Ихтиман, 27.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ИХТИМАН, ПЕТИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Димитър Г. Цончев

при участието на секретаря НИКОЛЕТА Г. КУЗЕВА
като разгледа докладваното от Димитър Г. Цончев Административно наказателно дело № 20231840200029 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 58д и сл. ЗАНН вр. чл. 189ж, ал. 5 ЗДвП.

Образувано е по жалба на Н. Х. Г. против Електронен фиш за налагане на глоба за нарушение, установено от електронна система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата № 1100079218, издаден от Агенция „Пътна инфраструктура“, с който за нарушение на чл. 139, ал. 5 и ал. 6 вр. чл. 187а, ал. 1 от ЗДвП на основание чл. 179, ал. 3 във ЗДвП на жалбоподателя е наложено наказание глоба в размер на 300 лв.

В жалбата се претендира отмяна на електронния фиш при подробно изложени съображения.

Представителят на административнонаказващия орган (АНО) оспорва основателността на жалбата и пледира за потвърждаване на електронния фиш.

По допустимостта на жалбата:

Жалбата е подадена в срока по чл. 189ж, ал. 5 от ЗДвП, от процесуално легитимирано лице и срещу акт, подлежащ на съдебен контрол, поради което същата е процесуално допустима, доколкото всички изискуеми реквизити за нейната редовност, което обуславя пораждането на предвидения в закона суспензивен и деволутивен ефект.

Разгледана по същество е основателна.

От фактическа страна:

Въззивният съд споделя фактическите изводи, направени от АНО

(АПИ).

Жалбоподателят Н. Х. Г. е собственик на лек автомобил марка „Субару“, модел „Легаци“ с рег. № *. На 24.01.2020 г. била заплатена винетна такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗП за моторно превозно средство (МПС) с рег. № ****, категория 3, с период на валидност от 25.01.2020 г. до 24.01.2021 г., вместо за рег. № *****. За плащането била издадена разписка.

На 07.06.2020 г. в 19.48 часа, с устройство № 10012, представляващо елемент от електронната система за събиране на пътни такси, намиращо се на път А-1 (АМ „Тракия“) км. 43+448, е установено движение по път А-1 (АМ „Тракия“) км. 43+448, община Ихтиман с пътно превозно средство – лек автомобил марка „Субару“, модел „Легаци“ с рег. № *, с обща допустима максимална маса 1970 килограма, за което не е ППС не е заплатена винетна такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗП според категорията на пътното средство.

Деянието е квалифицирано като нарушение на чл. 139, ал. 5 и ал. 6 вр. 102, ал. 2 чл. ЗДвП и основание чл. 179, ал. 3 във вр. чл. 187а, ал. 1 от ЗДвП с обжалвания електронен фиш на жалбоподателя, в качеството на водач, е наложено наказание глоба в размер на 300 лв.

На 30.07.2020 г. за автомобила била заплатена нова винетна такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗП за моторно превозно средство (МПС), като този път бил деклариран правилният рег. № ****, категория 3, с период на валидност от 30.07.2020 г. до 29.07.2021 г.,

По доказателствата:

Възприетата фактическа обстановка се установява безпротиворечиво от събраните в хода на производството писмени доказателства – доклад с приложени статични изображения (снимки), справка за собственост на МПС с рег. № *, разписка за закупена винетка за МПС с рег. № *, разписка за закупена винетка за МПС с рег. № *.

Доказателствените източници са непротиворечиви, взаимно допълващи се и следва да бъдат кредитирани в цялост. От тях се установяват всички обстоятелства от предмета на доказване без наличие на противоречие.

От правна страна:

При така установеното от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 63, ал. 1 вр. чл. 84 ЗАНН вр. чл. 314 НПК, в това производство районният съд следва да провери законността на обжалваното НП/електронен фиш, т. е. дали правилно е приложен както процесуалния, така и материалния закон, независимо от основанията, посочени от жалбоподателя.

Електронният фиш е издаден от компетентен орган и в рамките на неговите правомощия, съгласно ЗАНН и ЗДвП.

Същият отговаря на изискванията на чл. 189ж, ал. 1 от ЗДвП, установяваща вида на данните, които следва да бъдат вписани в него.

Нарушението, макар и несъвсем прецизно посочено, може да се извлече от съдържащите се в електронния фиш данни (фактическа и посочени правни норми). Прави впечатление, че липсва изрично посочване, че нарушителят в качеството на водач не е заплатил винетна такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 ЗП за

съответния тип ППС, което предвид цитираните разпоредби – чл. 179, ал. 3 вр. чл. 187а, ал. 1 от ЗДвП може да се направи извод, че е вмененото административно нарушение. За по-голяма прецизност административнонаказващият орган следва да посочва субекта на административнонаказателна отговорност, в какво качество е наказан (собственик, водач, законен представител), вида на незаплатената такса и конкретното изпълнително деяние, тъй като при определени категории МПС или в хипотези на различни собственик и ползвател на ППС, това е възможно да е решаващо за законосъобразността на обжалвания акт. Отговорността на водача на автомобила, допуснал управление автомобил без заплатена такса, е основана на нормата на чл. 139, ал. 5 и ал. 6 ЗДвП и санкционната разпоредба чл. 179, ал. 3 от ЗДвП. А съгласно въведената в чл. 187а, ал. 1 ЗДвП при установяване на нарушение в отсъствие на нарушителя се счита, че ППС е управлявано от собственика, освен когато в свидетелството за регистрация е вписан ползвател или се установи, че е било управлявано от трето лице. Нарушението е описано относително ясно, като въпреки привръзките с няколко неотнормирани правни норми, волята на АНО може да бъде установена.

Препис от електронния фиш е връчен на наказания, с което е изпълнена процедурата по чл. 189ж от ЗДвП. От изложеното следва извод, че при издаването на ЕФ не са допуснати съществени процесуални нарушения.

Материалният закон е приложен неправилно.

С измененията на Закона за движението по пътищата и Закона за пътищата /ДВ, бр. 105/2018 г./ е предвиден нов начин на заплащане на такси за преминаване по платената пътна мрежа, при която се въвежда смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства - винетни такси и такси на база време и на база изминатото разстояние. Това изменение въвежда съответно и различни санкционни последици за нарушенията, свързани с неплащане на дължимите такси.

В чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата е предвидено, че за движение на пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3,5 тона се дължи заплащането на винетна такса.

Съгласно чл. 139, ал. 5 ЗДвП движението на пътни превозни средства по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, се извършва след изпълнение на съответните задължения, свързани с установяване размера и заплащане на пътните такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата, а в чл. 139, ал. 6 от ЗДП е въведено изричното задължение за водача на пътно превозно средство преди движение по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, да заплати таксата по чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата в случаите, когато такава е дължима според категорията на пътното превозно средство.

Задължението за заплащане на такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗП е скрепено с административнонаказателна отговорност за водача допуснал нарушение, предвидена в чл. 179, ал. 3 от ЗДвП. В чл. 187а, ал. 1 от ЗДвП е въведена оборима презумпция, че при установяване на нарушения по чл. 179, ал. 3 – 3б в отсъствие на нарушителя се счита, че пътното превозно средство е управлявано от собственика му, а в случаите, в които в свидетелството за регистрация на пътното превозно средство е вписан

ползвател – от ползвателя, освен ако бъде установено, че пътното превозно средство е управлявано от трето лице.

Съгласно чл. 10а, ал. 3 от ЗП винетната такса се заплаща от собственика или ползвателя на пътното превозно средство след деклариране на регистрационния му номер, категорията на пътното превозно средство и периода на валидност и важи само за пътното превозно средство, чийто регистрационен номер правилно е бил деклариран от собственика или ползвателя му. Като продължение на тази нормативна уредба в чл. 5, ал. 2 и ал. 3 от Наредба за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние (Наредбата) е предвидено, че при заплащане на винетната такса собственикът или ползвателят декларира регистрационния номер на пътното превозно средство, категорията му и периода на валидност на винетната такса съгласно периодите, посочени в чл. 4, ал. 2, като същата важи само за пътното превозно средство, чийто регистрационен номер правилно е бил деклариран от съответното лице. Отговорността при неправилно декларирани данни относно регистрационния номер на пътното превозно средство, категорията му или периода на валидност на винетната такса е съответно на собственика или на ползвателя, като в случай на неправилно декларирани данни се счита, че за пътното превозно средство не е заплатена дължимата винетна такса.

С измененията на ЗДвП и ЗП (ред. ДВ, бр. 14 от 2023 г.) е възприето отстъпление от правната уредба във връзка с отговорността на собственика и ползвателя за неправилно декларирани данни. Така в чл. 10а, ал. 3а (ред. ДВ, бр. 14 от 2023 г.) ЗП е предвидено, че отговорността при неправилно декларирани данни относно регистрационния номер на пътното превозно средство, категорията му или периода на валидност на винетната такса е на собственика или на ползвателя му. При неправилно декларирани данни се счита, че за пътното превозно средство не е заплатена винетна такса, с изключение на случаите на корекция по ал. 3б.

Съгласно текста на чл. 10а, ал. 3б (ред. ДВ, бр. 14 от 2023 г.) ЗП когато при издаване на електронна винетка е допусната техническа грешка при деклариране на не повече от три символа и/или липсва символ от регистрационния номер на пътното превозно средство, включително на държавата, в която е регистрирано, или на неговата категория, се извършва корекция от съответните длъжностни лица след заявление за промяна на грешно декларирани данни от собственика или ползвателя. Когато се установи, че в Република България съществува пътно превозно средство с идентичен на първоначално декларирания във винетката регистрационен номер, заявителят представя доказателства за заплатената от него винетна такса. Промяната в данните на електронната винетка има действие от момента на издаването ѝ и има срок на валидност до изтичането на срока на валидност на първоначално издадената.

Законодателните промени обхващат и ЗДвП, като съгласно чл. 189ж, ал. 3 (Изм. – ДВ, бр. 14 от 2023 г., в сила от 10.02.2023 г.), т. 5 (Изм. – ДВ, бр. 14 от 2023 г., в сила от 10.02.2023 г.) електронният фиш се анулира в случаите на чл. 179, ал. 4 и на чл. 10а, ал. 6 от Закона за пътищата (чл. 179, ал. 4 (ред. ДВ бр. 14 от 2023 г., в сила от 10.02.2023 г.) ЗДвП след извършена корекция

по чл. 10а, ал. 3б от Закона за пътищата на собственика, на вписания ползвател и на водача на пътното превозно средство не се налагат наказания по ал. 3 и по чл. 187а, ал. 1 и ал. 2, т. 1 за нарушения, регистрирани в периода на валидност на първоначално издадената винетка.

Съвкупният анализ на посочените по-горе правни норми налага следните изводи:

На първо място, че законодателят не е регламентирал реда, по който собственикът или ползвател на ППС следва да декларира релевантните за закупуване на електронна винетка обстоятелства, сред които е и регистрационният номер на автомобила. Това може да става устно или писмено или дори чрез действие – предоставяне на регистрационния талон на автомобила.

На второ място, от разпоредбата на чл. 5, ал. 3 от Наредбата е видно, че собственикът или ползвател на ППС носи отговорност при неправилно декларирани данни, т. е. отговорността е пряка последица именно от неправилното деклариране, което е и основният релевантен факт, който следва да бъде установен.

На трето място, актуалните изменения в ЗДвП и ЗП с ДВ бр. 14 от 2023 г. дават основание да се направи извод, че законодателят търпи отстъпление от разбирането за обективна отговорност на собственика или ползвателя при неправилно декларирани данни, като въвежда дефиниция за техническа грешка, облекчен ред за отстраняването ѝ чрез заявление, фикция за действие на променената електронната винетка от момента на издаването ѝ (чл. 10а, ал. 3б ЗП), ненаказуемост на подобно деяние (чл. 179, ал. 4 ЗДвП), както и анулиране на издадените електронни фишове по силата на закона (чл. 189ж, ал. 3а вр. ал. 3, т. 5 ЗДвП).

По настоящото дело не е спорно, че жалбоподателят поради техническа грешка при изписване на регистрационния номер на автомобила е заплатена винетна такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗП за моторно превозно средство (МПС) с рег. № ***, с период на валидност от 25.01.2020 г. до 24.01.2021 г., вместо за рег. № *, какъвто е номерът на автомобила, собственост на наказания. Доказва се също, че на 07.06.2020 г. в 19.48 часа, с устройство № 10012, представляващо елемент от електронната система за събиране на пътни такси, намиращо се на път А-1 (АМ „Тракия“) км. 43+448, е установено движение по път А-1 (АМ „Тракия“) км. 43+448, община Ихтиман с пътнo превозно средство – марка „Субару“, модел „Легаши“ с рег. № *****, с обща допустима максимална маса 1970 килограма, за което не е ППС не е заплатена винетна такса по чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗП според категорията на пътното средство.

Лекият автомобил марка „Субару“, модел „Легаши“ с рег. № * е собственост на жалбоподателя, съгласно справката, представена от АПИ. Това също не е спорно по делото.

Не се установява на територията на Република България да има регистрирано ППС с рег. № *****.

С оглед цитираната по-горе нормативна уредба може да се направи извод, че деянието, извършено от жалбоподателя, от обективна страна изпълнява състава на административно нарушение по чл. 139, ал. 5 и ал. 6 вр. чл. 187а, ал. 1 вр. чл. 179, ал. 3 от ЗДвП.

Не е извършена корекция, не е подадено и заявление за грешно деклариращи данни от собственика, в който случай наказуемостта е изключена по силата на закона (чл. 10, ал. 3а ЗП) поради обективна невъзможност - тъй като към момента на извършване на нарушението, а и на издаване на електронния фиш, измененията на ЗДвП и ЗП с ДВ, бр. 14 от 2023 г., с които е регламентиран редът на корекцията, не са били извършени.

От всички установените факти обективни факти може да се направи извод, че наказанието е действал непредпазливо във форма на вината небрежност. Той не е предвиждал, че предприема движение АМ „Тракия“ А-1 (АМ „Тракия“) км. 43+448, без да е заплатена дължимата пътна такса за участъка, включен в обхвата на платената пътна мрежа, но е бил длъжен съгласно чл. 139, ал. 6 ЗП и е могъл да предвиди, че винетна такса за автомобила не е заплатена, тъй като поради грешка е деклариран регистрационен номер *****, а не този на собствения му автомобил ****.

Съгласно чл. 7, ал. 2 ЗАНН непредпазливите деяния не се наказват само в изрично предвидените случаи. За процесното деяние изключение не е предвидено.

Въпреки това, настоящият състав приема, че деянието само формално осъществява признаците на състав на административно нарушение по чл. 139, ал. 5 и ал. 6 вр. чл. 187а, ал. 1 вр. чл. 179, ал. 3 от ЗДвП поради своята малозначителност, поради което приложение следва да намери чл. 9, ал. 2 НК на основание чл. 11 ЗАНН.

Институтите „маловажен случай“, както и „явно маловажен случай“ /чл. 28, чл. 39, § 1. т. 4 и т. 5 ЗАНН/ се различават от малозначителното деяние по чл. 9, ал. 2 от НК. При първите е налице деяние, което се отличава с по-ниска степен на обществена опасност, поради което деецът се наказва с наказание (чл. 39, ал. 1 и ал. 2 ЗАНН), т.е. извършеното съставлява административно нарушение. При малозначителното деяние по чл. 9, ал. 2 НК липсва административно нарушение, тъй като то не разкрива никаква степен на обществена опасност или неговата обществена опасност е явно незначителна и поради това не може да се квалифицира, като административно нарушение по смисъла на чл. 6 от ЗАНН. Малозначителното деяние не уврежда конкретни правоотношения и по формата си е без вредоносни последици. Нужно е в теоритичен план да се отбележи, че с изменението на ЗАНН ДВ, бр. 109 от 2020, с оглед въведените в § 1. т. 4 и т. 5 ЗАНН дефиниции, по законодателен път е изоставено непротиворечивото разбиране, изразено в правната доктрина и в преобладаващата съдебната практика, че обществената опасност е присъща единствено на престъпленията, като наличието ѝ прави деянието престъпление, а не административно нарушение, тъй като обществената опасност представлява обективно неюридическо качество характерно само за престъплението, който извод следва при сравнение на дефинициите, дадени в чл. 9, ал. 1 НК и чл. 6 ЗАНН. С цитираните изменения това разбиране е загърбено, като очевидно законодателят приема, че и административните нарушения притежават обществена опасност, макар тя да не е предвидена като признак от обективна страна на административното нарушение (чл. 6 ЗАНН). Ето защо при преценка на вида на деянието е нужно да се държи сметка за степента на обществена опасност.

Осъщественото от жалбоподателя деяние е малозначително, тъй като

само формално осъществява признаците на административно нарушение, доколкото обществената му опасност е явно незначителна. В случая не е ощетен държавният бюджет. Внесена е в пълен размер дължимата пътна такса за съответната категория МПС. Може да се направи извод, че деянието е извършено по непредпазливост от представителя на дружеството жалбоподател, който е действал със съзнанието, че изпълнил законовото задължение на дружеството и е заплатил дължимата годишна винетна такса. През целия период на валидност дружеството не е било уведомено за допуснатата грешка от въззиваемия. Това е сторено едва с връчването на процесния електронен фиш. Няма данни да съществува автомобил с регистрационен номер, като този, за който е заплатена годишна винетка. Като е приела плащането за редовно на годишна винетка за така въведения регистрационен номер и е издала на жалбоподателя разписка за електронна винетка, Единната система за събиране на пътни такси е предизвикала заблуждение у собственика и водач на МПС, че е изпълнено задължението и е заплатена винетна такса и че ползва правомерно пътната мрежа (вж. в този смисъл Решение № 485/13.05.2022 г. по НАХД № 311/2022 г. на Административен съд – София област).

В тази връзка трябва да се посочи още, че съгласно чл. 10а, ал. 3б ЗП в случай, когато се установи, че при издаване на електронна винетка е допусната техническа грешка при деклариране на регистрационния номер на пътното превозно средство и в Република България не съществува регистрирано ППС с идентичен на първоначално декларираните във винетката регистрационен номер, може да бъде извършена корекция от съответните длъжностни лица чрез промяна в данните на електронната винетка, която има действие от момента на извършване на корекцията и със срок на валидност до изтичане на срока за валидност на първоначално издадената. Ето защо е следвало длъжностните лица, след констатиране на предпоставките на чл. 10а, ал. 3б ЗП, да извършат промяна в данните на електронната винетка, а не издават ЕФ срещу жалбоподателя.

Поради изложеното може да се направи извод, че осъщественото от жалбоподателя само формално осъществява признаците на нарушение по чл. 139, ал. 5 и ал. 6 ЗДвП. Осъществено е поради техническа грешка и е благоприятствано от технически несъвършената система на АНО и липсата на каквито и да е постъпки от неговите длъжностни лица да изяснят случая и да извършат преценка дали се касае до същинско нарушение, каквото е имал предвид законодателя, че следва да бъде санкционирано. Не са налице никакви вредоносно последици, тъй като е заплатена винетна такса в пълен размер, а 5 месеца преди изтичане на валидността на заплатената винетка, наказаният е закупил нова с правилно деклариран регистрационен номер. Ето защо настоящият състав приема, че извършеното е с явно незначителна степен на обществена опасност, поради което то не съставлява административно нарушение (вж. в този смисъл Решение № 287/17.03.2023 г. по КНАД № 151/2023 г. на АССО, Решение № 226/02.03.2023 г. по КНАД № 152/2023 г. на АССО, Решение № 1004/13.10.2022 г. по КНАД № 861/2022 г. на АССО, както и в подобен смисъл Решение № 48 от 13.01.2022 г. на АдмС - София област по к. а. н. д. №1057/2021 г., Решение № 956 от 6.10.2022 г. на АдмС - София област по к. а. н. д. № 478/2022 г., Решение № 48 от 13.01.2022

г. на АдмС - София област по к. а. н. д. № 1057/2021 г., Решение № 1184 от 17.11.2021 г. на АдмС - София област по к. а. н. д. № 733/2021 г., Решение № 1011 от 13.10.2021 г. на АдмС - София област по к. а. н. д. № 530/2021 г.). Ето защо на основание чл. 11 ЗАНН приложение следва да намери разпоредбата на чл. 9, ал. 2 НК и електронният фиш да бъде отменен на основание чл. 63, ал. 3, т. 1 вр. чл. 58д, ал. 1, т. 4 ЗАНН.

За пълнота следва да се добави и още нещо. С нормата на чл. 189з от ЗДвП е предвидено, че за нарушенията по този закон не се прилагат чл. 28 (маловажен случай) и 58 г от Закона за административните нарушения и наказания. Посочената правна норма е в сила от 23.12.2021 г. Тя е неприложима в конкретното дело, тъй като дори случаят да беше маловажен, а не малозначителен, както приема настоящият състав, прилагането ѝ би било в нарушение на чл. 3, ал. 2 от ЗАНН за прилагане на по-благоприятни за дееца закон.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 63, ал. 3, т. 1 вр. чл. 58д, ал. 1, т. 4 ЗАНН

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Електронен фиш за налагане на глоба за нарушение, установено от електронна система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата № 1100079218, издаден от Агенция „Пътна инфраструктура“.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба по реда на АПК пред Административен съд–София област в **14-дневен срок** от получаване на съобщението, че е изготвено.

Съдия при Районен съд – Ихтиман: _____